

Algemene beschouwingen Begroting gemeente Bedum 2018 (Eerste Termijn)

Geachte voorzitter, collegae en andere belangstellenden,

"Bedum financieel gezond de herindeling in" dat was de titel boven het persbericht van het College van 26 oktober jl. Een sprankelende titel met een mooie boodschap: de laatste begroting van de zelfstandige gemeente Bedum kent een overschot van circa €. 170.000,--. Een resultaat om trots op te zijn. Complimenten en waardering dus van onze fractie aan het College. Wel met een kleine kanttekening overigens, want als we het bericht verder ontleden, blijkt dat de ambities voor het komend jaar beperkt zijn: de voorgenomen investeringen betreffen projecten die toch al op stapel stonden en de ontwikkeling van nieuw beleid is aan banden gelegd vanwege de komende herindeling. Van ons had het College wat meer durf en ondernemingszin mogen tonen.

De herindeling, de aardbevingsproblematiek en de in 2015 ingezette decentralisaties trekken een forse wissel op zowel het bestuur als het ambtelijk apparaat. Omdat wij graag meedenken en verantwoordelijkheid willen nemen, verzoeken wij om een adequate informatievoorziening rond deze thema's zodat we onze bijdrage kunnen leveren aan het zoeken naar oplossingen op momenten dat de capaciteit van de betrokkenen zijn limiet dreigt te overschrijden.

Specifiek over de herindeling willen wij graag het volgende opmerken:

In de begroting staat:

'...met de start van het programma herindeling is een belangrijk deel van de bedrijfsvoering uit de gemeenten gelicht en onder de regie van de programmamanager geplaatst. In belangrijke mate bewaakt de stuurgroep de voortgang van het programma en stuurt op de inhoud `.

Wij vragen ons af waarom de gemeenteraad niet meer betrokken is geweest bij het benoemingsproces van de programmamanager. Het gaat hier immers om een topambtenaar die verregaande zeggenschap krijgt over een belangrijk deel van de bedrijfsvoering van de gemeente Bedum. Wij zijn van mening dat een kwestie van een dergelijke importantie niet uitsluitend als een voldongen feit via een persbericht met ons gecommuniceerd had mogen worden; de inbreng van de raad was hier zonder meer een vereiste geweest.

Verder lezen wij in de toekomstvisie op de nieuwe gemeente dat er gestreefd wordt naar een vitale samenleving waarin de inwoner centraal zal staan. Er dient een moderne transparante gemeente tot stand gebracht te worden. Een gemeente waarin het goed leven is voor alle inwoners, ongeacht afkomst, religie of seksuele geaardheid.

Binnen dit kader willen we het College aanmoedigen nu alvast een slag te maken en een voorstel te formuleren dat het mogelijk maakt om Bedum tot Regenbooggemeente uit te roepen. Dit als reactie op de oproep van de provincie Groningen die zich het afgelopen jaar hard gemaakt heeft voor de veiligheid, weerbaarheid en acceptatie van homoseksuelen, lesbiennes, biseksuelen, transgenders en mensen met een intersekseconditie.

Dan nog enkele opmerkingen specifiek over de aardbevingsproblematiek:

Onlangs hebben wij kennis genomen van het heugelijk feit dat er eindelijk regionale overeenstemming is bereikt over een nieuw schadeprotocol. Een overeenkomst tussen het Groninger Gasberaad, de Groninger Bodem Beweging, de provincie Groningen en de 12 gemeenten in de kern van het aardbevingsgebied.

We kennen de details van dit schadeprotocol nog niet en we zouden het dan ook op prijs stellen om hierover informatie te ontvangen nog vóór de voor 15 november geplande en in BMW-verband georganiseerde bijeenkomst met de NCG.

Wij hopen van harte dat dit nieuwe schadeprotocol kansen biedt voor de schrijnende gevallen in onze gemeente. Het zou wenselijk zijn als we deze dossiers kunnen oplossen vóór 1 januari 2019.

Onlangs is er in Den Haag een regeerakkoord tot stand gekomen onder de veelbelovende titel "Vertrouwen in de toekomst". Drie van de vier partijen hier aan tafel zijn vertegenwoordigd in het nieuwe kabinet. Wij willen onze collega-raadsleden daarom oproepen om – samen met ons – aan hun op het Binnenhof werkzame partijgenoten een stevig maar constructief geluid te laten horen over de versterkingsoperatie en het WSW-beleid.

Dan enkele kanttekeningen over de communicatie tussen het College en de Raad:

In de afgelopen jaren heeft onze fractie bij herhaling haar ongenoegen uitgesproken over de manier waarop het College met de raad communiceert. Met name de gebrekkige informatievoorziening was en is ons een doorn in het oog.

Tallose malen hebben wij gewezen op ontbrekende stukken die noodzakelijk waren om onze mening te vormen over een breed scala aan onderwerpen; regelmatig hebben wij ons beklag gedaan over het niet betrekken van de Raad bij allerlei besluitvormingskwesties; meer dan eens hebben wij moeten constateren dat u niet het door uzelf gekozen tijdspad volgt en steeds kwam u dan weer met nieuwe beloftes die u vervolgens weer niet nakwam.

Voorzitter, wij zien een duidelijk patroon in dit gedrag. Ook nu weer, in de presentatie van de begroting, zijn er verschillende punten die – helaas – ons in ons gelijk bevestigen. We noemen het Publiek Vervoer (leerlingenvervoer), een onderwerp dat nog nooit aan de raadstafel besproken is maar waar u in bestuurlijke zin al wel het nodige over heeft vastgelegd. Voor de realisatie van het glasvezelnetwerk geldt hetzelfde. En zo zijn er nog enkele voorbeelden die we verderop in dit betoog nader zullen specificeren.

Zou het mogelijk zijn om in het allerlaatste tijdsstaartje dat de gemeente Bedum bestaat structureel beterschap te beloven én – vooral – te tónen? U kunt er een goede beurt mee maken en u zou ons er een groot plezier mee doen.

Programma 0: - Algemeen bestuur

De herindeling nadert met rasse schreden. Er wordt veel van de inzet van medewerkers verwacht. Het reguliere werk wordt beperkt tot het hoogst noodzakelijke terwijl de burgers recht hebben op een goede dienstverlening. Hoe denkt het College dit probleem het komende begrotingsjaar aan te pakken?

Het geraamde budget van 75.000 euro voor het afscheid van de gemeente heeft onze instemming. Heeft het College al concrete ideeën over de bestemming van dat bedrag? Aan het eind van onze beschouwingen zullen wij u een voorstel doen.

Na een eerste verkenning naar het gebruik van sociale media is er – vooruitlopend op de herindeling – een Twitteraccount en een BMW-website geopend. Een prima zaak wat ons betreft; overheden moeten elk beschikbaar middel inzetten om met de burgerbevolking te communiceren, óók en vooral als er grote veranderingen als een herindeling gaande zijn.

In 2017 is een aantal projecten waaraan het label burgerparticipatie en wijkaanpak hangt met inzet van vrijwilligers uitgevoerd. Wij willen daarover aan alle betrokkenen graag onze waardering uitspreken en wij hopen dat er nog veel meer van dergelijke initiatieven zullen volgen.

Het idee om ook kinderen zoveel mogelijk te betrekken bij het proces van de herindeling door het instellen van een Kindergemeenteraad juichen wij toe. Sterker nog: wanneer de gemeente Het Hogeland een feit is, lijkt het ons een uitstekend plan om een dergelijke initiatief een permanente status te geven.

Programma 1: Openbare orde en veiligheid

Uit de gepresenteerde indicatoren maken wij op, dat de gemeente Bedum een relatief veilige gemeente is. Een compliment voor een ieder die daar een bijdrage aan heeft geleverd.

Op bladzijde 30 wordt de 0.2 contour besproken. Er staat onder meer dat Bedum inmiddels grotendeels buiten deze contour ligt met als gevolg dat de versterking van onder andere huurwoningen in Loppersum, Ten Boer en Appingedam prioriteit krijgt boven de versterking van huurwoningen in onze gemeente. Wij vinden het daarom onaanvaardbaar dat Woningstichting Wierden & Borgen het onderhoud van haar woningbezit heeft opgeschort in afwachting van het versterkingsprogramma van de NCG. Het is noodzakelijk dat onze raad politieke druk gaat uitoefenen op zowel de NCG als Woningstichting Wierden & Borgen. Wij overwegen in tweede termijn daartoe een motie in te dienen.

Voorzitter,

De actualiteit noopt mij mijn tekst op dit punt aan te vullen. Gisteren hebben wij via RTV Noord kennis genomen van de reactie van de directeur van de wooncorporatie op de

schimmel- en vochtwoningen in Bedum. Op het gegeven dat de SP en de PvdA vragen gaan stellen aan de minister antwoord Kramer: 'Dat moeten ze uiteraard zelf weten. Maar het is wel wrang dat een partij, die ooit heeft helpen besluiten dat verhuurders voortaan een heffing moet betalen, nu vragen gaat stellen. Die heffing kost ons drie miljoen per jaar'. Voorzitter, de PvdA vraagt zich af het verstandig is de vocht- en schimmelproblemen te betrekken bij de discussie over de verhuurder-heffing. Daarmee bedrijft de directeur politiek, terwijl de problemen alle aandacht en een oplossing verdienen.

Volledigheidshalve willen wij zijn uitspraak graag aanvullen, door vast te stellen, dat de Wet verhuurderheffing op 21 november 2012 werd aangenomen met steun van de VVD, PvdA, het CDA, D'66, de Christenunie en de SGP.

Voorts hebben wij ons verbaasd over het feit dat er financiële twijfels zijn over de haalbaarheid van de aanpak. Is het College daarvan op de hoogte?

Tot slot voorzitter op dit punt: het nieuwe regeerakkoord biedt corporaties, die investeren in verduurzaming de mogelijkheid een korting te ontvangen op de verhuurderheffing. Daarvoor heeft het Kabinet 100 miljoen euro per jaar ingeboekt. Gemakshalve verwijzen wij naar de pagina's 31, 38 en 68 van genoemd akkoord

Programma 2: - Verkeer, vervoer en waterstaat

De PvdA ziet zichzelf als een rode partij met een groene rand: onze idealen komen direct voort uit gevoelens van empathie, medemenselijkheid en zorg voor onze leefomgeving. Het is steeds vanuit dit perspectief dat wij als fractie onze taak vervullen en van waaruit we onze politieke omgeving beoordelen.

Het programma verkeer, vervoer en waterstaat kwalificeren wij als goed: de gepresenteerde plannen sluiten uitstekend aan bij onze maatschappelijke ideeën en wensen. Het verder ontwikkelen van de veiligheid rond de scholen, en de stimuleringsmaatregelen voor fietsgebruik en openbaar vervoer zijn punten waar we ons senang bij voelen.

Binnen de kaders van ons gedachtegoed past ook de bijzondere zorg die we hebben voor onze gemeentelijke geldzaken; het is niet toevallig dat de PvdA-Bedum in de afgelopen decennia een substantiële bijdrage heeft geleverd aan de blakende conditie waarin onze financiële huishouding zich thans bevindt. Vandaar ook dat we alert zijn wanneer u de voorgenomen investeringen in het herstel van de kademuuren en beschoeiingen als fors aanmerkt.

In de door u gecommuniceerde informatie rond dit punt stelt u dat het lastig is te beoordelen of de schade die het zojuist genoemde herstel vereist, veroorzaakt is door aardbevingen. Onze fractie zou het toejuichen wanneer er in aansluiting op de reeds voltooide inspectie nog een tweede beoordeling plaatsvindt door een onafhankelijke en competente partij met als doel vast te stellen dan wel uit te sluiten of er aanspraak gemaakt kan worden op – wellicht forse – herstelbetalingen.

Bij de behandeling van de Begroting 2017 hebben de fracties van de VVD en de PvdA aandacht gevraagd voor de belabberde onderhoudstoestand van Boterdiep Wz. Wij hadden ver-

wacht, dat uw College in de huidige begroting hier aandacht aan zou besteden. Met geen woord wordt hierover gerept. Wij vinden, dit onaanvaardbaar en teleurstellend en overwegen in de tweede termijn met een amendement te komen - om nu het nog kan - aandacht voor dit probleem te vragen.

Tot slot een bijzondere noot: op pagina 36 onder het kopje Fietsen en wandelpaden kwamen wij het woord stakeholders tegen. Steak was hier gespeld met e a in plaats van met een a. Wij gaan er vanuit dat dit een slip of the finger was en dat we onze gedachten in dit verband niet richting onze geliefde slager Thonny Theerling en zijn vakgenoten moeten sturen.

Programma 3: - Economische Zaken

Het tegengaan van verrommeling in het buitengebied heeft uw speciale aandacht. Kunt u ons zeggen of er nu al gevallen bekend zijn die handhaving behoeven? Kunt u ook aangeven of er zich ontwikkelingen voordoen die zullen leiden tot herbestemming van voormalige boerderijen?

De provincie Groningen maakt zich sterk voor de realisatie van een provinciedekkend glas-vezelnetwerk waarbij ook de zogenaamde witte gebieden worden aangesloten. Kunt u ons in commissieverband nader over de stand van zaken informeren?

Door de provincie Groningen is een onderzoek uitgevoerd naar koopstromen waarin ook de situatie in Bedum is meegenomen. Dit onderzoek moet resulteren in een visie op de detailhandel en een gezamenlijke visie op levendige en leefbare dorpscentra. Kunt u ons enig inzicht verschaffen over de voortgang van dit thema?

Verder ontvangen wij graag een actualisatie naar het door de Regio Groningen/Assen uitgevoerde onderzoek naar bedrijven- en werklocaties. Dit heeft onze aandacht omdat wij het afgelopen jaar met uw College hebben kunnen constateren dat de grondposities op het bedrijvenpark Bedum bijna volledig zijn benut. De resultaten van het onderzoek zouden eventueel als basis kunnen dienen voor een vervolgaanpak.

Programma 4: - Onderwijs

Op 10 december 2015 heeft de raad het scholenprogramma vastgesteld. Sinds deze datum zijn veel activiteiten ontplooid en voltooid. Maar het programma heeft in de tussentijd ook een verandering ondergaan: er is besloten De Horizon niet te versterken maar nieuwbouw toe te passen. De fractie van de PvdA zou het op prijsstellen de financiële gevolgen daarvan in beeld te krijgen. Daarnaast zouden we het College willen verzoeken de raad per school te blijven informeren middels een leesmap.

Dit jaar worden nog drie pilots gestart om de samenwerking tussen scholen en het CJG te verbeteren. Het betreft hier:

1. De aanpak van het schoolverzuim (i.s.m. Het Hogeland College Uithuizen);
2. Het creëren van een Overlegtafel die zal dienen als een taskforce thuiszitters;
3. Een bestaand project (welke?) wordt uitgebreid naar MBO-studenten. Doel is om MBO-studenten te begeleiden die door persoonlijke omstandigheden minder functioneren.

Het is naar de mening van onze fractie goed dat aan de drie pilots aandacht besteed wordt. Wij zouden daar bijvoorbeeld in commissieverband meer informatie over willen ontvangen. Zeker nu in Bedum de voormalige kleuterschool De Koepel – welke eigendom is van de gemeente Bedum – wordt gebruikt voor de doelgroep thuiszitters.

Programma 5: - Cultuur en recreatie

De fractie van de PvdA hecht veel waarde aan de onderdelen die in programma 5 worden behandeld: cultuur, recreatie en met name sport liggen ons na aan het hart en rekenen wij tot de speerpunten van onze politieke agenda.

We hebben enkele vragen over deze onderwerpen:

Kunt u ons informeren over de betrokkenheid van uw College bij de gepresenteerde plannen van de SV Bedum? Meer specifiek wil onze fractie graag weten of er van onze gemeente verwacht wordt dat zij financieel participeert in de uitvoering van deze plannen.

Dan een opmerking over cultuur. Wij zijn teleurgesteld dat u in uw presentatie slechts twee zinnen aan dit programmaonderdeel besteedt. En dat terwijl het College in de Voorjaarnota 2017 heeft aangekondigd een structureel bedrag van €. 10.000,-- op de begroting te willen brengen, bestemd voor particulier initiatief op het gebied van cultureel erfgoed en monumenten.

Verder hopen wij dat de manifestatie Mooi Bedum – eventueel in combinatie met de Licht-week Bedum – in het komend jaar opnieuw zal worden georganiseerd. Kunt u ons zeggen of daar al duidelijkheid over bestaat?

Programma 6: Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

In eerdere bijdragen aan deze raadstafel hebben we onze waardering al uitgesproken over de principes en waarden die gekozen zijn als bouwstenen voor het gemeentelijk beleid voor het sociale domein. Solidariteit, dienstbaarheid en zorgzaamheid. Het zijn dezelfde principes en waarden die ten grondslag liggen aan het traditionele PvdA-gedachtegoed.

Lof dus vanuit onze fractie. Maar wel lof met een kritische noot en dat betreft de zelfredzaamheid die de gemeente haar burgers toedicht en toewenst. Natuurlijk is het een prima uitgangspunt om elk individu te stimuleren zoveel mogelijk de regie over zijn eigen leven te voeren. Maar een dergelijk uitgangspunt mag niet verworden tot een façade voor ordinare bezuinigingsdrift. Wat ons betreft is zelfredzaamheid iets wat de gemeente niet alleen moet stimuleren maar ook zoveel mogelijk moet faciliteren.

Een mooi voorbeeld in dit verband is De Knarrenhof, een initiatief van bakker Hoekstra dat al eens eerder besproken is. De basis van zijn idee is een kleine gemeenschap van ouderen waarin individueel wonen, samenleven en zorg geïntegreerd is. Hij heeft de gemeente gevraagd zijn idee te omarmen en te ondersteunen, onder meer door grond beschikbaar te stellen en regelgeving passend te maken.

Kan het college klip en klaar zijn over de invulling van de zelfredzaamheid van onze bevolking? Kunnen we er één op één op vertrouwen dat dit dezelfde invulling is die wij aan dit begrip wensen te geven?

Programma 8: - Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Het College stelt onder dit programmapunt onder meer dat er een goede mix moet zijn van verschillende segmenten op de woningmarkt die afgestemd moet zijn op de verschillende doelgroepen. Wat ons betreft een uitstekend uitgangspunt dat we met zijn allen ook hebben vastgelegd in een woonvisie. Toch willen we graag nog een aanvullende suggestie doen. Want in het door het College gekozen realisatieteam voor de volkshuisvestingsplannen zijn – naast de gemeente – alleen Wierden en Borgen en geïnteresseerde commerciële partijen vertegenwoordigd. De belangrijkste speler – de burger – mag zelfs niet op de bank plaatsnemen, hij wordt naar de tribune verwezen.

Dat is erg jammer want de nieuwe Omgevingswet, die binnenkort van kracht wordt en waarop nu al voorgesorteerd wordt, biedt uitstekende kansen en mogelijkheden burgerparticipatie te bevorderen en particuliere initiatieven te honoreren en te begeleiden. Eerder noemden wij in dit verband al de Knarrenhof van bakker Hoekstra. In het verlengde daarvan willen wij u graag wijzen op de al eerder besproken Tiny Houses, een fenomeen dat momenteel sterk aan belangstelling wint en dat staat voor een energieneutrale, flexibele en zéér betaalbare woonvorm voor een- of tweepersoons huishoudens.

Onze oproep aan het College moge duidelijk zijn: grijp de kans die de nieuwe Omgevingswet biedt en onderzoek de mogelijkheden de burgerbevolking nadrukkelijk te betrekken bij het invullen en uitvoeren van een sterk veranderende woningmarkt.

Tot slot

Deze Algemene Beschouwingen hebben dit keer een historische betekenis. Het zullen namelijk de laatste Algemene Beschouwingen zijn die hier aan deze tafel en in dit verband zullen plaatsvinden. Het is een gebeurtenis in een reeks van afsluitende momenten die met elkaar het einde van onze prachtige gemeente Bedum vormen.

Uw College heeft de raad gevraagd eens goed na te denken over hoe wij ons afscheid willen vormgeven. In reactie daarop wil onze fractie u graag een suggestie doen.

De fractie van de PvdA denkt daarbij aan de productie van een boek over de historie van het Bedumer gemeentebestuur en de werken die zij verricht heeft. Het zou een mooie en waardevolle aanvulling zijn op de reeds bestaande geschriften over de geschiedenis van Bedum.

Voorzitter, aan het slot van onze laatste Algemene Beschouwingen willen wij graag een woord van waardering uitspreken richting uw College voor het gevoerde beleid. Ook grote waardering en dank voor alle gemeenteambtenaren die in deze roerige en stressvolle herindelings-tijden voortreffelijk hebben gefunctioneerd.

Verder ook hartelijk dank uiteraard voor de griffie en onze collega-raadsleden met wie we in een sfeer van gemeenschapszin heel prettig hebben samengewerkt.

Tot zover onze bijdrage in eerste termijn.